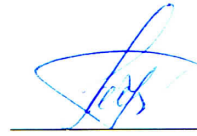

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра рослинництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Володимир ГАНГУР

“ 30 ” серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(Факультетська вибіркова)

Квітникарство та декоративне садівництво

Полтава

2021-2022 навчальний рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин -	120	120
Кількість кредитів –	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова	Вибіркова
Рік навчання (курс)	2	2
Семестр	3	4
Лекції (годин)	16	4
Лабораторні (годин)	24	4
Самостійна робота (годин)	80	112
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота, год.)		30
Вид підсумкового контролю	Залік	Залік

2. Заплановані результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни є формування наукових основ організації декоративного садівництва та квітникарства, а також практичних навичок із розмноження, вирощування та використання в озелененні декоративних рослин.

Основні завдання вивчення навчальної дисципліни:

1. визначити основні проблеми розвитку галузі квітникарства і декоративного садівництва;
2. з'ясувати морфологічні, екологічні та естетичні особливості декоративних рослин відкритого і закритого ґрунту;
3. навчити формувати ландшафтні композиції і аранжувати квіти;

Компетентності:

Загальні

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові

1.Базові знання з агрономічних дисциплін (рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрохімія, агрометеорологія, ґрунтознавство, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія).

2.Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції. Вміти застосовувати фахові компетентності, щоб претендувати на первинні посади з агрономічних спеціальностей.

Програмні результати навчання

Здатність організовувати виробничі процеси у декоративних розсадниках і садових центрах та розробляти проекти озеленення територій.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна

Еколого-естетичне значення квітів у житті людей. Едемський сад. Презентація книги А.Топачевського «З Божого Саду». Селам-мова квітів як символів спілкування. Мета і завдання навчальної дисципліни «Квітникарство та декоративне садівництво».

Сади древнього Єгипту, Греції, Риму. «Висячі» сади Семіраміди. Класичний стиль садово-паркового мистецтва рабовласницьких держав. Монастирські сади середньовіччя, мавританський художній стиль, сади великого Могола. Особливості стилю декоративного садівництва епохи Відродження у Франції, сади Флоренції, голландське бароко у художньому садівництві. Особливості декоративного садівництва Китаю, Японії. Англійський ландшафтний стиль садівництва. Квітникарство періоду другої половини ХІХ - початку ХХ ст, у Парижі.

Садівництво Київської Русі, вплив російського і польського досвіду на влаштування садів в Україні. Видатні пам'ятники садово-паркового мистецтва „Софіївка” „Олександрія”, „Масандра”. Садово-паркове будівництво в Україні (Тростянець, Асканія - Нова, Устимівський дендропарк). Никитський

ботанічний сад.

Сучасні тенденції розвитку декоративного садівництва і квітникарства в Україні та Європі. Селекція на декоративність, залучення видів природної флори, розвиток контейнерної культури. Класифікація квітниково-декоративних рослин незахищеного ґрунту.

Тема 2. Квітникарство незахищеного ґрунту

Класифікація однорічних квітникових культур за В.Буніним. Класифікація однорічних квітникових культур за Г.Тавліною. Класифікація однорічних квітникових культур за Л.Іщук. Технологія вирощування однорічників.

Красивоквітучі культури. Декоративно-листяні культури. Килимові культури. Виткі культури. Сухоцвіти. Духмяні культури.

Загальна характеристика і класифікація дворічних квітникових культур. Технологія вирощування дворічників. Розміщення у квітникових композиціях. Асортимент квітникових культур.

Загальна характеристика і класифікації багаторічних квітникових культур. Красивоквітучі багаторічники. Цибулинні і бульбоцибулинні багаторічники. Ґрунтопокривні багаторічники. Декоративно-листяні багаторічники. Виткі багаторічники. Багаторічники, що не зимують у незахищеному ґрунті. Красивоквітучі кущі.

Екологічні умови культури квітникових рослин. Догляд за рослинами на квітниках. Хвороби та шкідники квітниково-декоративних рослин.

Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин

Вплив декоративних насаджень на тепловий режим. Вплив декоративних насаджень на швидкість вітру. Вплив декоративних насаджень на вологість і склад повітря. Вплив насаджень на міський шум. Архітектурне значення декоративних насаджень.

Декоративні якості крони. Декоративні якості листя. Декоративні якості квіток. Декоративні якості плодів. Декоративні якості стовбурів. Зміна форми

деревних рослин. Оцінка декоративності деревних рослин. Значення інтродукції для садово-паркового будівництва.

Найпоширеніші в Україні деревні декоративні рослини – відділ Голонасінні та відділ Покритонасінні.

Тема 4. Технологія створення квітників

Форми квітникових насаджень регулярного прийому планування за О.Бондаревою: партери, клумби, рабатки, бордюри арабески, модульні сади, модульні квітники, набірні квітники, підвісні квітники та ампелі, пристінне квітникове оформлення, квіткарки, вази і вазони.

Форми квітникових насаджень ландшафтного прийому планування: масиви, групи, квітучі галявини, квітучі узлісся, Монокультурний сад за Л.Рубцовим. Килимові квітники, квітучі луки. Солітери. Барвисті плями, стрічки. Живопис з рослин. Альпінарій, розарій, міксбордери. Рослинна пластика.

Особливості ідейно-композиційного задуму. Принцип пропорційності у квітниковому оформленні. Принцип освітлення та масштабності. Лінійна та повітряна перспектива. Значення фону покриттів. Принцип врахування архітектури населених пунктів.

Критерії добору садивного матеріалу для створення композицій. Основні закономірності кольорознавства.

Вертикальне планування, влаштування водопроводу та зрошувальних систем, підготовка ґрунту. Проектування квітників. Особливості садіння і посіву квітникових культур.

Стилістика і класифікація кам'яних садів. Особливості облаштування розаріїв та альпінаріїв.

Влаштування композицій з водних рослин. Правила підбору та висаджування водних рослин. Догляд за рослинами водоєм. Асортимент водних і прибережно-водних рослин.

Значення вертикального озеленення. Класифікація ліан за В.Кучерявим. Влаштування опор для вертикального озеленення. Типи вертикального

декоративного оформлення. Агротехніка садіння ліан і догляд за ними. Декоративне оформлення балконів.

Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту

Типи культивацийних споруд і мікроклімат у них. Гідропоніка як метод культури рослин захищеного ґрунту. Вирощування у подвійних горщечках. Гідропонна культура у плоских вазах. Види субстратів.

Технологія вирощування провідних промислових культур. Зріз квітів, зберігання і пакування квіткової продукції. Виробнича структура тепличного господарства. Використання виробничих площ та їх співвідношення. Поняття про культууро-, рамо- і сівозміни. Субстрати

Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика

Історичний розвиток флористики. Характеристика технік і стилів у квітково-декоративному аранжуванні. Класифікація та характеристика інструментів і матеріалів для квітково-декоративного аранжування.

Загальна характеристика букетів та квіткових композицій. Ознаки складання букетів. Характеристика окремих елементів букетів і квіткових композицій. Характеристика букетів із сухоцвітів. Характеристика найбільш поширених букетів та квіткових композицій. Вирізанки.

4. Структура навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна	24	2	2	20
Тема2. Квітникарство незахищеного ґрунту	22	4	6	12
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин	18	2	4	12
Тема 4. Технологія створення квітників	22	4	6	12
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту	16	2	2	12
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика	18	2	4	12
Усього	120	16	24	80

Структура навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна	16	2		14
Тема2. Квітникарство незахищеного ґрунту	16		2	14
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин	14			14
Тема 4. Технологія створення квітників	16	2		14
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту	16		2	14
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика	12			12
Усього	120	4	4	112, в т.ч. 30 год на к.р.

5. Теми лабораторних занять

Назва теми	Кількість Годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна. <i>Лабораторна робота № 1. Розмноження квітникових культур і приготування взірців садової землі.</i>	2	
Тема2. Квітникарство незахищеного ґрунту <i>Лабораторна робота № 2. Класифікація квітково-декоративних рослин. Складання календарю цвітіння квітникових культур.</i>	6	2
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин <i>Лабораторна робота № 3. Вивчення біологічних особливостей і декоративних якостей деревних рослин</i>	4	
Тема 4. Технологія створення квітників <i>Лабораторна робота № 4. Проектування квітникових насаджень і підбір садивного матеріалу. Тренінг «Антропологічне садівництво»</i>	6	
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту <i>Лабораторна робота № 5. Технологія вирощування квітково-декоративних культур в умовах закритого ґрунту.</i>	2	2
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика <i>Лабораторна робота №6. Аранжування квітів. Виготовлення вирізанок.</i>	4	
Разом	24	4

6. Самостійна робота

Назва теми	Кількість Годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна	20	14
Тема 2. Квітникарство незахищеного ґрунту	12	14
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин	12	14
Тема 4. Технологія створення квітників	12	14
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту	12	14
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика	12	12
Контрольна робота		30
Разом	80	112

7. Індивідуальні завдання

Форма індивідуального завдання представлена у вигляді контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання (40 балів).

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми контролю
Здатність організувати виробничі процеси у декоративних розсадниках і садових центрах та розробляти проекти озеленення територій	МН1 Словесні МН2 Наочні МН3 Практичні МСМ МНК1 МНК2 МНІЗ	Опитування Захист звітів Приготування взірців садової землі Проект озеленення Аранжування квітів Вирізанки Участь у тренінгу Конспект статті Контрольна робота

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для ЗВО

Теми занять	Програмні результати навчання
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна	+
Тема 2. Квітникарство незахищеного ґрунту	+
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин	+
Тема 4. Технологія створення квітників	+
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту	+
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика	+
Разом	6
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальний пороговий рівень оцінок, балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН1	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

9.Форми оцінювання результатів навчання для денної форми навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання															
	Опитування		Захист звітів		Приготування взірців садової землі		Проект озеленення		Аранжування квітів		Вирізанки		Участь у тренінгу		Конспект статті	
Здатність організувати виробничі процеси у декоративних розсадниках і садових центрах та розробляти проекти озеленення територій	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
	12	20	6	10	3	5	12	20	6	10	6	10	3	5	12	20

10. Схема нарахування балів для ЗВО стаціонарної форми навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти								Разом по темі
	Опитування	Захист звітів	Взірці садової землі	Проект озеленення	Аранжування	Вирізанки	Участь у тренінгу	Конспект статті	
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна	5		5						10
Тема 2 Квітникарство незахищеного ґрунту	5	5							10
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин	5	5							10
Тема 4. Технологія створення квітників				20			5		25
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту	5								5
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика					10	10		20	40
Разом	20	10	5	20	10	10	5	20	100

11. Форми оцінювання результатів навчання для заочної форми навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Опитування		Проект озеленення		Аранжування квітів		Контрольна робота		Конспект статті	
Здатність організувати виробничі процеси у декоративних розсадниках і садових центрах та розробляти проекти озеленення територій	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН	6	10	12	20	3	5	24	40	15	25

12. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом по темі
	Опитування	Проект озеленення	Аранжування	Контрольна робота	Конспект статті	
Тема 1. Квітникарство та декоративне садівництво як навчальна дисципліна				40	5	45
Тема 2 Квітникарство незахищеного ґрунту	5				5	10
Тема 3. Характеристика декоративних деревних рослин					5	5
Тема 4. Технологія створення квітників		20			5	25
Тема 5. Квітникарство закритого ґрунту	5				5	10
Тема 6. Формування пейзажних композицій та флористика			5			5
Разом	10	20	5	40	25	100

13. Рекомендована література

Основна

1. Антонєць М.О., Антонєць О.А. Впровадження дидактичних принципів у навчальну дисципліну «Квітникарство та декоративне садівництво» / Охорона біорізноманіття та історико-культурної спадщини у ботанічних садах та дендропарках: матеріали Міжнар. наук конф. (28-30 вересня 2021 р., Умань) Присвячено 225-річчю заснування Національного дендрологічного парку «Софіївка». Умань, 2021. С.4-10.
2. Антонєць М. О., Антонєць О. А. Впровадження нових програм у викладання природничих дисциплін / Біорізноманіття: інноваційна діяльність у системі екології й освіти: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (3–4 червня 2021 року, с. Крива Руда, Семенівський р-н, Полтавська обл). Полтава, 2021. Присвячено 60-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський». С. 115-118.
3. Антонєць М. О., Антонєць О. А., Міленко О. Г., Суховієнко А. А., Ворвихвіст М. С. Вплив екологічних чинників на сортову реакцію лілій. Вісник ПДАА. 2021. № 1. С. 43-54.
4. Білоус В.І. Декоративне садівництво. Умань: Вид-во Уманського НУС, 2005. 296 с.
5. Бунін В.О. Квітникарство. Львів: Світ, 1994. 152 с.
6. Висящева Л.В., Соколова Т.А. Промышленное цветоводство. Москва: Агропромиздат, 1991. 362 с.
7. Водичкова В. Альпинарий. Прага: Артия, 1989. 226 с.
8. Гайнер К., Вебер А. Цветы, декоративные деревья и кустарники в нашем саду: Краткая энциклопедия. Москва: Интербук-бизнес, 2005. 383 с.
9. Іщук Л.П., Олешко О.Г., Черняк В.М., Козак Л.А. Квітникарство. Біла Церква: Вид-во Білоцерківського НАУ, 2014. 292 с.
10. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. Київ:Вища школа,2003. 199 с.
11. Олейнікова О.М. Садові декоративні рослини. Харків: Веста,2010. 144 с.
12. Топачевський А.О. З Божого Саду. Рослини і тварини у Святому Письмі. Київ: «Веселка», 2016. 364 с.

Допоміжна

1. Баканова В.В. Цветочно-декоративные многолетники открытого грунта. Киев: Наукова думка, 1984. 156 с.
2. Білорусець Є.Ш., Гиль Л.С., Зикова Т.О., Приходько С.М., Фещенко Н.Д. Квітникарство захищеного ґрунту. Київ: Урожай, 1994. 224 с.
3. Вахрамеева М.Г., Денисова Л.В., Никитина С.В., Самсонов С.К. Орхидеи нашей страны. Москва: Наука, 1991. 224 с.
4. Головкин Б.Н. О чём говорят названия растений. Москва: Колос, 1992. 192 с.
5. Заверуха Б.В. Квіти дванадцяти місяців. Київ: Урожай, 1986. 176 с.
6. Золотницкий Н.Ф. Цветы в легендах и преданиях. Санкт-Петербург: «Герольд», 1905. 300 с.
7. Капинос Д.Б., Дубров В.М. Пионы в саду. Тюмень: «Миньон», 1993. 190 с.
8. Костенко І.С., Храбан Г.Ю., Мітін В.В., Гарбуз В.Ф. Дендрологічний парк «Софіївка». Київ: Наукова думка, 1996. 190 с.
9. Красиков С.П. Легенды о цветах. Москва: Молодая гвардия, 1990.
10. Красиков С.П. Цветы и самоцветы: мифы, легенды, предания. Москва: ФАИР-ПРЕСС, 1999. 384 с.
11. Крейча И., Якабова А. Альпинарий в вашем саду. Братислава: Природа, 1989. 310 с.
12. Михайловская М.В., Приходько С.Н. Приусадебное цветоводство. Киев: Урожай, 1991. 288 с.
13. Приходько С.Н., Михайловская М.В. Цветы в квартире. Киев: Урожай, 1992. 224 с.
14. Приходько С.М. Цілюща флора у Вашій кімнаті. Київ: Наукова думка, 1990. 192 с.
15. Сироватська Л.С., Гречишкін А.І., Білорусець Є.Ш. Абетка квітникаря. Київ: Урожай, 1993. 272 с.
16. Тавлинова Г.К. Цветы в комнате и на балконе. Ленинград: Агропромиздат, 1985. 272 с.
17. Ткачук О.А., Ткачук О.О. Троянди. Київ: Вища школа, 1993. 208 с.
18. Харченко К.Д. Флоксы. Київ: Наукова думка, 1975. 156 с.

19. Черевченко Т.М., Капустян В.В., Яременко Л.М. Довідник квітникаря-любителя. Київ:Урожай, 1994. 368 с.
20. Чувикова А.А., Потапов С.П., Коваль А.А., Черных Т.Т. Учебная книга цветовода. Москва: Колос, 1980. 224 с.

14. Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. www.biodiv.org – сайт Конвенції про біологічне різноманіття.
2. www.menr.gov.ua – сайт Міністерства охорони довкілля України.
3. www.kvityukrainy.com.ua – журнал «Квіти України».
4. <http://www.encyclopedia.vashsad.ua>
5. <http://greenhome.org.ua>